

Avizul Comitetului Economic și Social European privind relațiile dintre UE și Canada (aviz din proprie inițiativă)

(2011/C 48/16)

Raportor: **dl José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO**

La 26 februarie 2009, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Comitetul Economic și Social European a hotărât să elaboreze un aviz din proprie inițiativă cu privire la

Relațiile dintre UE și Canada

(aviz din proprie inițiativă).

Secțiunea pentru relații externe, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 septembrie 2010.

În cea de-a 465-a sesiune plenară, care a avut loc la 15 și 16 septembrie 2010 (ședința din 16 septembrie 2010), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu unanimitate de voturi.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Societățile civile din UE și din Canada împărtășesc valori comune, inclusiv economice, care stau la baza identității societăților lor în secolul XXI. Punerea în comun a principiilor acestora poate aduce valoare adăugată Uniunii Europene și Canadei și, prin urmare, comunității internaționale în ansamblu.

1.2 De aceea, Canada trebuie să constituie un partener de referință pentru UE. Relațiile existente în prezent sunt adecvate, chiar dacă ar putea fi calificate drept „timide”. În acest sens, CESE apreciază în mod deosebit lansarea negocierilor în vederea încheierii unui acord economic și comercial cuprinzător. Acest acord deschide importante perspective, nu numai pentru viitorul relațiilor UE-Canada, ci și pentru relațiile transatlantice în general. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că SUA și Canada, împreună cu Mexic, sunt semnatare ale NAFTA și, în acest sens, Canada poate constitui o poartă de intrare pe piața SUA deloc neglijabilă.

1.3 CESE salută rezultatele recentului summit UE-Canada, care a avut loc la 6 mai 2010. Referitor la neînțelegerile privind acordarea vizelor, CESE salută faptul că liderii politici s-au angajat să soluționeze această chestiune și consideră că intenția Canadei de a-și revizui politica în domeniul azilului ar trebui să contribuie la facilitarea acordării de vize tuturor cetățenilor UE, într-un regim de deplină reciprocitate.

1.4 CESE consideră că includerea unor prevederi specifice privind participarea la negocieri și consimțământul provinciilor, teritoriilor și societății civile va avea o importanță vitală pentru punerea în aplicare cu succes a acordului. Deschiderea piețelor achizițiilor publice reprezintă unul dintre principalele puncte de interes pentru UE. Dat fiind că provinciile canadiene dețin competențe extinse în acest domeniu, ele ar trebui să participe

și la negocierile cu privire la acest subiect. Având în vedere divergențele existente între diferiții actori socioeconomici în materie, CESE consideră că este indispensabilă participarea activă a partenerilor sociali la negocieri.

1.5 CESE se declară în favoarea participării Parlamentului European la acest proces, printr-o monitorizare și informare adecvată în cursul negocierilor, și nu numai prin simpla aprobare și ratificare a versiunii finale, așa cum prevede Tratatul de la Lisabona.

1.6 Ar fi de dorit ca, odată încheiat acordul, Comisia mixtă de cooperare UE-Canada să exercite funcții asemănătoare celor ale Consiliului Economic Transatlantic, existent între UE și SUA, pentru a se avansa, printre altele, către convergența în materie de reglementare între UE și Canada.

1.7 UE trebuie să negocieze un acord ambițios, care să cuprindă toate aspectele relațiilor comerciale dintre UE și Canada, inclusiv achizițiile publice.

1.8 Acordul trebuie să cuprindă și aspectele de mediu și de dezvoltare durabilă. În ce privește combaterea schimbărilor climatice și protecția mediului, ar trebui să se liberalizeze pe deplin comerțul legat de tehnologiile ecologice și de sursele regenerabile de energie.

1.9 CESE consideră că nici UE, nici Canada nu ar trebui să piardă ocazia de a-și strânge relațiile, ceea ce va aduce beneficii ambelor societăți. În acest scop, ar fi util ca ambele părți să mențină un dialog deschis cu reprezentanții societății civile organizate, nu numai pe parcursul negocierilor, ci și pentru a monitoriza punerea în aplicare și rezultatele viitorului acord, în vederea îmbunătățirii treptate a acestuia.

1.10 CESE propune ca în cadrul acordului să se înființeze un organ consultativ mixt al societății civile organizate UE-Canada. Acest organ ar urma să exercite o funcție consultativă pe lângă organul comun care va fi creat ca principal îndrumător politic al acordului și ar putea emite avize atunci când este consultat de acesta pe teme acoperite de acord. Acest comitet consultativ ar putea fi creat după modelul altor organe consultative mixte ale societății civile, cel mai recent exemplu fiind Comitetul consultativ mixt instituit prin Acordul de asociere dintre UE și America Centrală, din 2010.

2. Introducere

2.1 Comitetul Economic și Social European (CESE) a efectuat o analiză a relațiilor dintre Uniunea Europeană (UE) și Canada în anul 1996 ⁽¹⁾. De atunci, au avut loc o serie întreagă de evenimente care au determinat modificarea contextului în care se desfășoară aceste relații, ceea ce justifică necesitatea elaborării prezentului aviz.

2.2 Societățile civile din UE și din Canada împărtășesc valori comune care stau la baza identității societăților lor în secolul XXI. Punerea în comun a principiilor acestora poate aduce valoare adăugată Uniunii Europene și Canadei și, prin urmare, comunității internaționale în ansamblu, în domenii precum economia, politica de mediu, securitatea, imigrația etc. De asemenea, ar fi de dorit să existe o mai bună cooperare multilaterală în domenii precum guvernarea economică, schimbările climatice și soluționarea conflictelor.

2.3 În această privință, există un grad ridicat de complementaritate între multe sectoare ale economiilor celor două zone și ambele împărtășesc valori economice comune, care ar facilita încheierea unui acord. Astfel, la 6 mai 2009, la Praga, a s-a desfășurat un summit între UE și Canada, care a avut ca principal rezultat lansarea negocierilor pentru încheierea unui acord economic și comercial global (CETA) între cele două părți.

2.4 CESE salută lansarea negocierilor în vederea încheierii unui acord și își exprimă speranța că acesta va marca începutul unei noi etape în relațiile dintre UE și Canada, favorizând colaborarea în beneficiul ambelor părți. De asemenea, acordul va transmite un mesaj clar comunității internaționale, și anume că atât UE, cât și Canada resping protecționismul în această perioadă de criză economică și financiară. Pe de altă parte, impulsivitatea relațiilor transatlantice nu se poate concepe fără deplina participare a Canadei.

2.5 Este interesant de observat că, odată încheiat acordul, el va constitui primul acord comercial recent între un grup de țări în majoritate membre ale OCDE, toate la fel de sensibile în ce privește creșterea economică și crearea de locuri de muncă. În acest sens, se speră ca acordul să pună baze solide atât în ce

privește aspectele dezvoltării economice, sociale și de mediu durabile, cât și consultarea societății civile și monitorizarea punerii în aplicare a acordului comercial.

3. Societatea civilă în Canada

3.1 Sistemul canadian de consultare a societății civile este diferit de cel european. Societatea civilă este consultată ad-hoc atât de comisiile parlamentare, cât și de miniștrii federali. Cea de-a doua formă de consultare este obligatorie în cadrul procedurilor parlamentare ale Canadei, care trebuie să dovedească desfășurarea efectivă a unei asemenea consultări. Consultarea societății civile la nivelul provinciilor este, de asemenea, o practică răspândită.

3.2 În Canada, aproximativ 4,6 milioane de lucrători ⁽²⁾ sunt afiliați la sindicate, cifră care reprezintă 26,1 % din totalul lucrătorilor. Deși în ultimii zece ani apartenența la sindicate a crescut cu peste jumătate de milion de lucrători, datorită creșterii proporționale a numărului de locuri de muncă, procentul lucrătorilor afiliați la sindicate nu s-a schimbat aproape deloc, menținându-se la același nivel în această perioadă de timp.

3.3 Congresul Canadian al Muncii (CCM) ⁽³⁾ este principala voce la nivel național a mișcării sindicale. Majoritatea sindicatelor naționale din Canada sunt afiliate la CCM, care cuprinde 12 federații provinciale și teritoriale și 136 de consilii ale muncii, reprezentând aproximativ 3 milioane de lucrători sindicalizați. CCM urmărește să obțină salarii și condiții de muncă mai bune, îmbunătățirea normelor de sănătate și de siguranță, un sistem fiscal echitabil și programe sociale, care să includă servicii de îngrijire a copiilor, asigurări de sănătate și pensii. De asemenea, pledează pentru îmbunătățirea programelor de formare și pentru crearea de locuri de muncă.

3.4 Consiliul Canadian al Directorilor de Întreprinderi ⁽⁴⁾ este principala organizație patronală din țară. Acesta este alcătuit din aproximativ 150 de membri provenind din principalele întreprinderi canadiene și din antreprenori reputați din toate sectoarele de producție. Principalul obiectiv al organizației este acela de a face cunoscute punctele de vedere ale angajatorilor la trei niveluri: canadian, nord-american și global. În Canada, activitatea sa se concentrează pe chestiuni naționale, cum ar fi politica monetară și fiscală, mediul, competitivitatea, dreptul societăților comerciale și legislația. La nivelul Americii de Nord, activitatea sa se orientează în principal către interdependența economică dintre SUA și Canada și către Acordul nord-american de liber-schimb (NAFTA). La nivel global, lucrările sale se axează pe fiscalitatea internațională, comerț, investiții și politica de dezvoltare, relațiile bilaterale și multilaterale.

⁽¹⁾ Avizul EXT/142, „Relațiile dintre Uniunea Europeană și Canada”, Bruxelles, 27 noiembrie 1996.

⁽²⁾ Sondaj privind forța de muncă, 2008, Statistics Canada.

⁽³⁾ <http://canadianlabour.ca>

⁽⁴⁾ <http://www.ceocouncil.ca/en/>

3.5 De asemenea, Federația Canadiană a Întreprinderilor Independente⁽⁵⁾ numără 105 000 de membri la nivel național, provenind din toate sectoarele, și are drept obiectiv reprezentarea intereselor IMM-urilor atât la nivel federal, cât și provincial și teritorial. În afară de aceasta, există și Camera de Comerț a Canadei⁽⁶⁾, organizație influentă la nivel național.

3.6 În ceea ce privește consumatorii, Asociația Consumatorilor din Canada⁽⁷⁾ este, probabil, cea mai reprezentativă. Obiectivul său principal este acela de a-i informa pe consumatori⁽⁸⁾ și de a transmite punctele de vedere ale acestora guvernului și întreprinderilor, în vederea soluționării litigiilor în materie de consum.

3.7 De asemenea, în Canada există și câteva organizații ale agricultorilor. Cea mai importantă dintre acestea este Federația Canadiană a Agriculturii (FCA)⁽⁹⁾, care numără peste 200 000 de membri. FCA a fost fondată în 1935, cu scopul de a transmite punctele de vedere ale agricultorilor canadieni cu o singură voce. Este o organizație „umbrelă”, care reprezintă organizațiile provinciale și grupurile naționale ale producătorilor, promovând interesele agriculturii și ale sectorului agroalimentar canadian.

3.8 Sectorul pescuitului este reprezentat, în principal, de Consiliul Canadian al Pescuitului (CCP)⁽¹⁰⁾. Acesta reprezintă industria pescuitului la nivel național și numără aproximativ 100 de întreprinderi membre, care prelucrează cea mai mare parte a producției canadiene de pește și produse marine.

4. Un nou impuls pentru relațiile UE-Canada: schimburile economice și relațiile politice

4.1 Canada este a 14-a economie din lume, cu un PIB de 1510⁽¹¹⁾ miliarde USD. Principalul sector al economiei Canadei este cel al serviciilor, care reprezenta, în 2008, peste 69,6 %⁽¹²⁾ din PIB și în cadrul căruia lucrează aproximativ trei sferturi din populația activă a țării⁽¹³⁾.

4.2 Balanța sa comercială estimată pentru 2009 înregistrează un deficit de 34309 milioane USD, în timp ce în 2008 prezenta un excedent de 7606 milioane. Principalele produse de export sunt automobilele și componentele acestora, utilajele industriale, avioanele, echipamentele de telecomunicații, produsele chimice,

materialele plastice și îngrășămintele. Conform documentului comun UE-Canada din martie 2009, unul din cinci locuri de muncă din Canada are legătură cu domeniul comerțului.

4.3 Relația oficială dintre UE și Canada datează din anul 1959, când a fost semnat Acordul de cooperare pentru utilizarea pașnică a energiei nucleare. De atunci, au fost semnate o serie de acorduri și declarații ale celor două părți. În conformitate cu Noua agendă transatlantică, semnată cu SUA în 1995, summitul UE-Canada din decembrie 1996 a adoptat o declarație politică și un plan de acțiune, cu dublul obiectiv de dezvoltare a relațiilor politice și economice bilaterale și de facilitare a cooperării în multiple domenii. Acest plan prevedea, de asemenea, organizarea de summituri semestriale care să facă un bilanț și să impulsioneze relațiile bilaterale.

4.4 Canada și UE întrețin relații economice foarte importante. În 2009, comerțul cu mărfuri între cele două părți s-a ridicat la 40,2 miliarde de euro⁽¹⁴⁾, iar cel cu servicii comerciale (excluzând serviciile publice) la 18,8 miliarde. În plus, tendința înregistrată în ultimii ani a fost pozitivă, dat fiind că, între 2000 și 2009, exporturile de mărfuri din UE în Canada au crescut de la 21,1 la 22,4 miliarde, iar importurile de mărfuri provenite din Canada în UE au scăzut de la 19 la 17,8 miliarde în aceeași perioadă. Astfel, în ultimul deceniu, excedentul UE în ce privește comerțul cu mărfuri a crescut de la 2,1 la 4,7 miliarde de euro. Principalele produse exportate din UE în Canada sunt medicamentele, vehiculele motorizate și motoarele de avioane. În sens invers, principalele produse exportate din Canada în UE sunt avioanele, diamantele, minereul de fier, medicamentele și uraniul. În 2009, excedentul comerțului cu servicii este tot în favoarea UE, ridicându-se la valoarea de 2,5 miliarde de euro.

4.5 Unul dintre principalele interese ale UE în domeniul economic este liberalizarea pieței achizițiilor publice. În timp ce întreprinderile canadiene beneficiază de acces liber la achizițiile publice europene, dat fiind că atât Canada, cât și UE sunt semnatare ale Acordului privind achizițiile publice (AAP, 1994) al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), întreprinderile europene nu au parte de un tratament reciproc în Canada. Provinciile dețin autoritatea în sectoare precum energia, mediul, transportul și sănătatea. Astfel, devine evidentă importanța includerii provinciilor în procesul de negociere, în vederea obținerii unui acord satisfăcător, care să aducă beneficii economice Uniunii Europene. La începutul acestui an, Canada a încheiat cu SUA un acord comercial ce vizează deschiderea piețelor achizițiilor publice la nivel subregional. Canada a lansat această propunere ca reacție la măsurile protecționiste „Buy America” introduse de SUA pentru stimularea economiei proprii. Acest acord este o dovadă a voinței provinciilor de a-și deschide piețele achizițiilor publice la concurența internațională.

⁽⁵⁾ <http://www.cfib.org>

⁽⁶⁾ <http://www.chamber.ca>

⁽⁷⁾ <http://www.consumer.ca>

⁽⁸⁾ Alte organizații ale consumatorilor din Canada sunt Consiliul Consumatorilor din Canada, Societatea Consumatorilor Profesioniști din Canada, Opțiunea Consumatori și Uniunea Consumatorilor.

⁽⁹⁾ <http://www.cfa-fca.ca/pages/home.php>

⁽¹⁰⁾ <http://www.fisheriescouncil.ca/>

⁽¹¹⁾ Estimată la 1300 pentru 2009 și 1400 pentru 2008. FMI, *World Economic Outlook Database*, octombrie 2009.

⁽¹²⁾ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ca.html>

⁽¹³⁾ Institutul Spaniol de Comerț Exterior (ICEX)

⁽¹⁴⁾ Eurostat

4.6 Istoricul relațiilor bilaterale UE-Canada se bazează, în principal, pe următoarele instrumente:

- Acordul-cadru de cooperare economică și comercială din 1976;
- Declarația transatlantică din 1990, prin care s-a stabilit cadrul instituțional al summiturilor UE-Canada și al reuniunilor ministeriale;
- Planul de acțiune și Declarația politică privind relațiile UE-Canada din 1996, care cuprinde trei capitole de bază: relațiile economice și comerciale, politica externă și de securitate și aspectele transnaționale;
- Summitul de la Ottawa din martie 2004 a adoptat un nou program de parteneriat, care a extins relațiile către numeroase domenii neexplorate până la acel moment (coordonarea internațională, participarea comună la misiunile de pace, cooperarea pentru dezvoltare, colaborarea științifică, justiția și afacerile externe etc.) și a stabilit cadrul de negociere pentru Acordul de promovare a comerțului și investițiilor (TIEA).

4.7 În general, trebuie remarcat că relațiile dintre Canada și UE sunt excelente. Principalele puncte de fricțiune politică între Canada și UE sunt chestiunile legate de zona arctică, interdicția europeană cu privire la comerțul cu produse derivate din focă și obligativitatea vizei impusă de Canada cetățenilor anumitor state membre ale UE.

Pe de o parte, deschiderea iminentă a unor căi navigabile în Oceanul Arctic ridică o serie de probleme de suveranitate, deoarece, până în prezent, nu s-a luat în considerare posibilitatea exploatarea comercială a acestei zone. Se estimează că această regiune ar putea deține 20 % din rezervele mondiale de petrol și gaze naturale, oferind, în plus, noi rute comerciale alternative foarte atrăgătoare. Absența legislației sau reglementărilor multilaterale este o problemă care trebuie rezolvată pe termen mediu, înainte să apară divergențe sau dispute legate de suveranitatea acestui teritoriu. În decembrie 2009, Consiliul UE a stabilit trei obiective principale pentru politica UE privind zona arctică: 1) protecția și conservarea zonei arctice, în acord cu populația acesteia; 2) promovarea utilizării durabile a resurselor; 3) contribuția la guvernarea multilaterală a zonei arctice, pe baza Convenției Națiunilor Unite privind dreptul mării (UNCLOS).

Pe de altă parte, Canada impune obligativitatea deținerii de viză cetățenilor din Republica Cehă, România și Bulgaria, invocând abuzurile cetățenilor din aceste țări în ce privește cererile de azil. Dat fiind că politica UE în domeniul vizelor se bazează pe reciprocitate, este necesar să se găsească o soluție urgentă, înainte ca UE să se vadă nevoită să impună măsuri asemănătoare. Bulgaria și România depun eforturi pentru a îndeplini criteriile stabilite de Canada pentru scutirea de viză. În ce privește Republica Cehă, Canada nu a stabilit încă măsuri

concrete pentru a elimina obligativitatea deținerii de viză. Canada își justifică atitudinea prin lipsa de apărare în fața cererilor false de azil. În prezent, este în curs de elaborare o reformă a legislației, însă va mai dura până ce aceasta va ajunge în Parlament.

4.8 În acest context, CESE salută rezultatele recentului summit UE-Canada, care a avut loc la 6 mai 2010, în cadrul căruia liderii politici s-au angajat să rezolve această chestiune și au declarat că intenția Canadei de a-și revizui politica în domeniul azilului ar trebui să contribuie la găsirea unei soluții în materie de vize pentru toți cetățenii UE.

5. Evaluarea Acordului economic și comercial cuprinzător dintre UE și Canada

5.1 La 6 mai 2009, în cursul summitului UE-Canada desfășurat la Praga, s-a convenit lansarea negocierilor pentru Acordul economic și comercial cuprinzător.

5.2 Un studiu privind costurile și beneficiile unui parteneriat economic mai strâns între UE și Canada, realizat în comun de UE și Canada, a concluzionat că ambele părți ar obține mai multe beneficii prin eliminarea tarifelor vamale, prin liberalizarea comerțului cu servicii și prin reducerea barierelor netarifare pentru bunuri și investiții.

5.3 Conform acestui raport, cele mai adecvate domenii pentru acest acord ar fi următoarele: comerțul cu mărfuri, chestiunile sanitare și fitosanitare, obstacolele tehnice din calea comerțului, facilitarea schimburilor comerciale, procedurile vamale, comerțul transfrontalier cu servicii, investițiile, achizițiile publice, cooperarea în materie de reglementare, proprietatea intelectuală, circulația persoanelor, politica în domeniul concurenței, obligațiile instituționale și soluționarea diferendelor, precum și dezvoltarea durabilă. Barierele necomerciale și reglementarea se numără printre cele mai importante subiecte care vor fi tratate în cursul negocierilor.

5.4 Liberalizarea comerțului cu mărfuri și servicii între cele două părți ar putea duce la creșterea traficului comercial bilateral cu 20 %. În plus, s-a estimat că, la șapte ani după intrarea în vigoare a unui acord cu aceste caracteristici, UE ar obține un câștig în materie de venituri reale de 11,6 miliarde de euro, în vreme ce Canada ar obține 8,2 miliarde. Până în anul 2014, exporturile totale ale UE în Canada ar crește cu 24,3 % (adică 17 miliarde de euro), în timp ce exporturile canadiene ar crește cu 20,6 % (adică 8,6 miliarde de euro).

5.5 Studiul sugerează că există posibilități de extindere a cooperării prin colaborarea în materie de știință și tehnologie, printr-o agendă comună de cercetare, în principal în domeniul strategice cum ar fi energia și mediul, cărbunele curat și captarea și stocarea dioxidului de carbon, bioenergia, producția și rețelele inteligente de energie electrică.

5.6 Alte domenii în care s-ar putea stabili o cooperare mai strânsă în cadrul acordului ar fi securitatea, chestiunile legate de securitatea socială, un sistem de cooperare pentru echivalarea calificărilor și cooperarea în cadrul Organizației de Pescuit în Atlanticul de Nord-Vest, printre altele.

5.7 Din punct de vedere comercial, aspectele tarifare nu par să constituie o sursă de probleme în cadrul negocierilor. Un aspect-cheie în cadrul negocierilor va fi armonizarea legislativă, dat fiind că orientarea economiei către servicii și către investițiile străine conferă cadrului de reglementare o importanță mai mare decât oricând. Totuși, sistemul competențelor legislative împărțite între statul federal, provinciile și teritoriile ar putea constitui un obstacol în calea negocierilor privind acordul în acest domeniu.

5.8 Din acest motiv, provinciilor li s-a acordat, în mod excepțional, dreptul de a participa direct la procesul de negociere, UE fiind în favoarea implicării acestora. Responsabilul cu negocierile este reprezentantul guvernului federal, însă este posibil să apară divergențe în domeniile de competență partajată sau exclusivă, atât între provinciile, cât și între acestea și guvernul federal.

5.9 Canada nu dispune de o veritabilă piață unică. Atât guvernul federal, cât și provinciile recunosc necesitatea creării unei piețe interne însă, deocamdată, există doar o puternică voință politică. Cu toate acestea, criza economică mondială stimulează Canada să încheie cât mai curând posibil un acord care să îi permită să-și diversifice piețele externe dincolo de SUA.

5.10 În ce privește sectoarele mai sensibile, industria automobilelor este principala sursă de tensiuni comerciale între UE și Canada. Dimpotrivă, relațiile sunt bune în domeniul pescuitului, care nu va constitui o temă majoră în cadrul negocierilor. În materie de energie, UE dorește să-și diversifice furnizorii și analizează posibilitatea încheierii unui acord special privind energia, însă deocamdată nu este decât o propunere. Alte sectoare în care întreprinderile europene întâmpină dificultăți atunci când își desfășoară activitatea în Canada sunt sectorul transportului aerian, sectorul bancar și achizițiile publice. UE și Canada au vederi diferite și asupra indicațiilor geografice și a aspectelor agricole.

5.11 Din punctul de vedere al mediului, guvernul federal și guvernele provinciale mai trebuie încă să dezvolte o poziție comună în ce privește aspectele de mediu, în special emisiile de gaze cu efect de seră. Provinciile se situează pe poziții diferite: în timp ce Quebec, Ontario, Columbia Britanică și Manitoba fac parte din Inițiativa occidentală privind clima și au adoptat măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, Alberta și Terra Nova, ale căror economii sunt puternic dependente de producția de petrol, nu subscriu la această inițiativă. Acest aspect rămâne nerezolvat și este puțin

probabil ca negocierile pe acest subiect să ducă la încheierea unui acord obligatoriu în acest domeniu; nu ar trebui adoptate, în niciun caz, poziții care să creeze condiții dezavantajoase pentru competitivitatea întreprinderilor europene. Cu toate acestea, Canada s-a angajat să investească în tehnologiile nepoluante de producție a energiei și să stabilească o cooperare bilaterală în ce privește strategia pentru energia nucleară.

6. Pozițiile societății civile față de acordul UE-Canada

6.1 Angajatorii

6.1.1 Angajatorii europeni (BUSINESSEUROPE) solicită: eliminarea barierelor tarifare și netarifare, fără a se exclude nicio poziție tarifară; un acces mult mai ușor la achizițiile publice de la toate nivelurile (național și subnațional); o protecție sporită a proprietății intelectuale (inclusiv protecția denumirilor de origine, în special în cazul băuturilor alcoolice); un mecanism de soluționare a litigiilor; o mobilitate profesională sporită, inclusiv recunoașterea reciprocă a calificărilor lucrătorilor din întreprinderi și în cazul anumitor profesii (asistenți medicali, avocați etc.).

6.1.2 Acordul deschide noi posibilități de schimburi comerciale între doi parteneri care au niveluri asemănătoare de dezvoltare și abordări comparabile în domeniul politicii comerciale. Prosperitatea este strâns legată de o politică economică bazată pe liberalizarea comercială și pe atragerea investițiilor străine directe. În prezent, menținerea piețelor deschise este mai importantă ca niciodată, dat fiind că aceasta constituie un important stimul pentru concurență, inovare și creștere economică.

6.1.3 Mediul de afaceri crede că regulile comerciale multilaterale ar trebui să prevaleze în reglementarea comerțului internațional, însă consideră, de asemenea, că se poate merge mai departe, prin acorduri bilaterale mai ambițioase care să permită progrese mai rapide către eliminarea barierelor din calea comerțului, în special barierele netarifare, comerțul cu servicii și investițiile.

6.1.4 Un acord ambițios și aprofundat între UE și Canada ar avea un impact favorabil asupra consolidării relațiilor economice dintre cele două părți, relații care s-au intensificat în ultimii ani, nu numai prin exporturi, ci și prin operațiuni mai complexe în sectorul serviciilor și prin înființarea de întreprinderi.

6.1.5 Acordul va constitui un stimul pentru creșterea fluxurilor economice și comerciale bilaterale. Negocierile trebuie să ducă la crearea de oportunități de afaceri în sectoare în care întreprinderile și-au dovedit pe deplin capacitatea de a concura pe piața globală, cum ar fi energia (în special segmentul energiei din surse regenerabile), gestionarea infrastructurilor, serviciile financiare, construcțiile, serviciile și tehnologiile de mediu sau telecomunicațiile.

6.1.6 Obiectivul general este crearea mai multor oportunități cu mai puține bariere sau, cu alte cuvinte, oferirea de noi oportunități de afaceri întreprinderilor, prin eliminarea obstacolelor din calea exportului de bunuri, servicii și capitaluri.

6.1.7 Acordul va contribui în mod decisiv la o mai bună integrare între economiile Uniunii Europene și Canadei, facilitând redresarea economică a ambelor părți în această perioadă de criză, prin creșterea fluxurilor comerciale și a investițiilor.

6.1.8 Comerțul internațional poate și trebuie să joace un rol-cheie ca forță motrice a creșterii și dezvoltării la nivel mondial; de aceea, politica comercială, prin deschiderea piețelor, trebuie să constituie o parte importantă a politicii economice a UE.

6.2 Sindicatele

6.2.1 Sindicatele europene (EPSU, CES, CSI) au formulat recomandări privind drepturile lucrătorilor și respectarea convențiilor fundamentale de muncă ale OIM nr. 98 (negocierile colective), nr. 138 (vârsta minimă), nr. 94 (clauzele sociale în contractele de achiziții publice) și nr. 29 (munca forțată), precum și alte aspecte ale muncii decente. Ele solicită ca ambele părți să publice rapoarte periodice cu privire la progresele realizate în punerea în aplicare a angajamentelor menționate. În acest sens, ele amintesc că Congresul Canadian al Muncii depune adesea reclamații pe lângă OIM cu privire la nerespectarea convențiilor de muncă în Canada la nivelul provinciilor. În realitate, deși legile federale garantează dreptul lucrătorilor de a se afilia la sindicate, diferite sisteme juridice din provincii impun restricții asupra drepturilor sindicale în întreaga țară, atrăgându-și astfel critici din partea OIM.

6.2.2 De asemenea, ambele părți trebuie să se angajeze să respecte liniile directoare ale OCDE privind întreprinderile naționale și Declarația tripartită a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială, precum și să nu reducă standardele de muncă în vederea atragerii investițiilor străine.

6.2.3 Confederația Europeană a Sindicatelor (CES) ar dori ca acordul să conțină un capitol solid dedicat dezvoltării durabile, incluzând un mecanism obligatoriu care să garanteze aplicarea convențiilor fundamentale în materie de muncă.

6.2.4 Pe de altă parte, EPSU solicită ca acordul să protejeze serviciile publice actuale și viitoare, motiv pentru care ar trebui garantată reglementarea națională.

6.2.5 Cât privește sindicatele canadiene, Congresul Canadian al Muncii sprijină cu tărie utilizarea achizițiilor publice în scopul

realizării obiectivelor sociale, de mediu și de dezvoltare economică și, prin urmare, respinge deschiderea pieței achizițiilor publice pentru întreprinderile de stat („Crown Corporations”) și autoritățile subfederale.

6.2.6 Congresul Canadian al Muncii este, de asemenea, foarte preocupat de faptul că posibilele diferențe de interese dintre investitori și stat ar putea amenința serviciile publice și reglementările interne, precum și de impactul protecției excesive a proprietății intelectuale, în special asupra prețurilor produselor farmaceutice.

6.2.7 Trebuie să existe un mecanism obligatoriu prin care organizațiile angajatorilor și lucrătorilor din ambele părți să poată solicita acțiuni din partea guvernelor.

6.2.8 Se solicită înființarea unui forum al comerțului și al dezvoltării durabile, în vederea consultării lucrătorilor, angajatorilor și celorlalte organizații ale societății civile, în mod echilibrat. În prezent, organizațiile sindicale susțin că procesul consultativ înclină către susținerea punctului de vedere al întreprinderilor.

6.2.9 De asemenea, sindicatele solicită includerea unor clauze solide care să garanteze respectarea acordurilor multilaterale privind mediul, inclusiv Protocolul de la Kyoto. În același capitol, consideră că ar trebui inclusă respectarea convențiilor privind drepturile omului, inclusiv drepturile politice și civile, deoarece acestea sunt foarte importante pentru dimensiunea socială a dezvoltării durabile.

6.3 Activități diverse

6.3.1 Sectorul agricol solicită ca negociatorii UE să țină seama de produsele sensibile din acest domeniu. În ce privește regulile de origine, recomandă să se ia drept model acordul cu Coreea de Sud. Sectorul produselor lactate este esențial și se speră ca acordul să creeze noi oportunități de piață pentru producătorii europeni. În sectorul cărnii, interesele UE sunt defensive: se solicită cote pentru carnea de porc și de pui, pentru ouă și pentru produsele din ouă. În ce privește cerealele, în special grâul, sectorul are interese foarte ofensive, opunându-se creșterii cotei Canadei. De asemenea, ar fi de dorit ca guvernul canadian să informeze Organizația Mondială a Comerțului cu privire la legislația care ar putea crea obstacole în calea comerțului, astfel încât Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului să poată analiza compatibilitatea acestuia – cum este cazul legii canadiene C-32 privind ingredientele produselor din tutun.

6.3.2 În ce privește educația și formarea, CESE amintește că posibilitatea de cooperare între UE și Canada în acest domeniu era deja menționată în declarația comună din noiembrie 1990. În anul 2006, UE și Canada au extins acordul la domeniul învățământului superior, al formării și al tineretului, pentru perioada 2006-2013. Este vorba, așadar, de primul acord bilateral încheiat de UE care menționează cooperarea în favoarea tinerilor, în afara învățământului superior. Totuși, se pare că acest acord nu a fost dotat cu o finanțare adecvată. CESE solicită ca aceste măsuri să fie finanțate corespunzător și să se acorde, de asemenea, asistență financiară numeroșilor asistenți sociali care lucrează cu copiii și tinerii în UE și care ar fi dispuși să participe la schimburi de experiență și la activități comune cu organizații similare din Canada.

7. Poziția Comitetului Economic și Social European cu privire la Acordul economic și comercial cuprinzător

7.1 CESE sprijină intensificarea și liberalizarea schimburilor comerciale și, în acest sens, salută lansarea negocierilor în vederea încheierii acordului UE-Canada; cu toate acestea, regretă eșecul Runderi de la Doha, amintind preferința sa pentru abordarea multilaterală și respingerea protecționismului comercial.

7.2 CESE sprijină orice măsură menită să soluționeze puținii factori de fricțiune care mai există încă în chestiunile bilaterale (accesul la zona arctică, vizele, comerțul cu produse derivate din focă) și reamintește importanța acestui acord pentru stimularea schimburilor comerciale ale UE cu întreaga regiune nord-americană, în cadrul NAFTA. În acest context, recomandă să

se garanteze că Parlamentul European monitorizează în mod adecvat toate etapele de negociere a acordului, facilitându-se astfel aprobarea finală de către această instituție.

7.3 CESE salută excelențele relații existente între UE și Canada și încurajează ambele părți să utilizeze aceste relații pentru a consolida alianțele multilaterale în domeniul politic, în special în ce privește acțiunile ferme și măsurile concrete în vederea redresării economice mondiale, precum și neproliferarea armelor nucleare, schimbările climatice sau gestionarea comună a crizelor (misiuni de pace, dezastre naturale).

7.4 CESE este un ferm susținător al modelului european de dialog social și civil. De aceea, insistă asupra necesității ca partenerii sociali și societatea civilă organizată să-și poată exprima punctele de vedere, să se implice și să participe la procesul de negociere a acordului și la punerea în aplicare ulterioară a acestuia.

7.5 CESE consideră că viitorul acord ar trebui să prevadă înființarea unui Comitet consultativ mixt UE-Canada, format din reprezentanți ai societății civile organizate, a cărui funcție să fie aceea de a promova dialogul și cooperarea în ce privește aspectele economice, sociale și de mediu ale relațiilor dintre UE și Canada, care pot apărea în cursul punerii în aplicare a acordului. Dată fiind inexistența unui organism instituțional omolog care să reprezinte societatea civilă organizată din Canada, CESE propune să se examineze, împreună cu organizațiile societății civile canadiene, cel mai bun mod de definire a participării la acest comitet.

Bruxelles, 16 septembrie 2010

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI